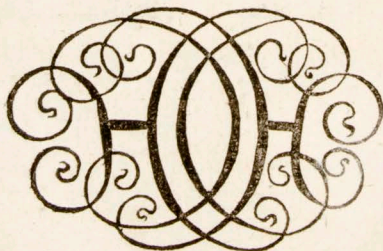

Uppsala Stads
Brand-Ordning /

Af
Begge Societeterne uti Uppsala
Uppsätter /

Och efter Kongl. May:z allernädigste befallning
af des Högl: Kongl: Sammar Collegio öfwer
sedder och approberader,

Men nu sedermera
Uppå Herr Baronens och Landshöfdingens /
Högwälb: Herr JACOB GYLLENBORGS
ankomne ordres publicerat och genom Trycket
utgången.

i Uppsala Åhr 1694.

Högwälborne Herr Landshöfdinge
JACOB GYLLENBORG

Collegium hafwer sig låtit föreläsa det
Project som til en Brand Ordning för By-
sala Stad med Collegio är communicerat,
och såsom den samma efter Stadsens wilkor och
situation lärer wara opsatt och de moment der
uti införde / som man efter Nennisflig möyeltig-
het / til förekommande af Eldswäda / och hwad
wid sådane olyckelige händelser eljest ordentel: och
tidsigt observeras bör / weet at ihogkomma, al-
så har Collegium för sin del / der wid intet wi-
dare at påminna / utan wore wäl / at samma Ord-
ning ju förr ju heller kunde i trycket utgå / publi-
ceras och efterleswas. Befalle Hr. Landshöf-
dingen här med Gud Allsmächtig. Stockholm
den 25 Augusti 1692.

På dragande Kall och Ambets wägnar

FABIAN WREDE.

H: Billingsköld. P: Enack. A: V: Groot. J: C: Fleming.

J: Silfwerström.

Johan Hogg.

Articulus I.

Såsom Sveriges Stads Lag förmår/ att
hwar Stad skall till bättre Ordnings
förwarande skiptas uti fyra Stierdingar
eller 4 stora Qvarter ; ty hafwer och denne Stad
fyra sådana stora Qvarter / warandes det Första

Sanct Pårs Qvarter/

som uti sig begriper mindre Qvarter/

Torget/ S. Påders/ Swanen/ Rådhuus/ Krau-
sen och Swalan.

Uti samma stora qvarter äro Gatur och Torg:
Nya eller stora Torget/ stora Konungsgatan/ stora
Regerings-gatan/ Drottning-gatan/ gamla Lång-
gatan/ Sidle-gatan/ Waxala-gatan som stället S.
Pårs

Pårs och Wårfruroten/ Ladu-gatan/ gamla Tor-
get/ Klöster-gatan som stället S. Pårs och Swans
bäck-rotarne från hwar annan/ och S. Pårs gata.

**Det Andra stora Qvarteret är
Swartbäckis qvarter.**

som uti sig begriper mindre qvarter:

Klöstret med Damb-kilen/ Sandbäcken/ Plantan /
Leoparden/ Rosendalen/ Hiorten/ Torwan/ Dredal
och Lindormen.

Uti samma qvarter äro Gatur :

Stora Regerings-gatan/ gamla Lång-gatan/ Klö-
ster-gatan som stället Swartbäckis och S. Pårs rotar/
stora Konungs-gatan/ nya Bro-gatan/ Sidle-ga-
tan/ stora Torw-gatan och Ladu-gatan.

Det Tredie är

Wårfru qvarteret/

hwar uti finnes mindre qvarter

Lejonet/ Treen/ Draken/ Håsten/ Rälbo/ Jungfrun/
Gropen/ Leatten/ Nätter-galen/ Dufwan/ Krotten/
Bryggjaren/ Ornen/ Väfwaren/ Strandboderna/ Is-
sen och Småcken.

och

och begripes där under desse Gator/
Stora Konungs-gatan/ Drottning-gatan/ Wårfrus
gränden/ Smeds-gränden/ Bred-gränden/ Wret-
gränden/ Ladugatan/ Gräsgränden/ Västers-ga-
tan/ Saplans-gatan och Lång-gatan.

Det Fierde år
S. Lars qvarter/
och innehåller mindre qvarter/

Domkyrkio-gården med där om liggande huus/ Hos-
spitalet/ Ganicken/ Vbbo/ Oden/ Dömen/ S. Eriks/
Frigga/ Prowesten/ Trädgården/ Munkens/ Fogel-
sängen/ Elåts-qvarteret/ Elåts-tilen/ Dusa/ Håls-
men/ Jern-qvarteret/ S. Brita/ Gambas/ Kunde-
len/ Kyrkio-qvarteret/ Rosenbergs/ Rosendals/ Ru-
dan/ Kornhus/ Anåbben/ Luten/ Kajan/ S. Nielas/
Ladurne/ Pistolen och Hörnet.

Och äro desse Gator och Tora där uti/
Zores-gata/ S. Eriks-gata/ J. Marie eller Träd-
gårds-gata/ H. Trefaldighets-gränden/ Biskops-ga-
tan/ Academia gatan/ Hwall-gatan/ Drottning-gatan/
Hospitals-gränden/ Elåts-gränden/ Strand-gatan/
Kungs-högegatan/ Munkes-gatan/ Elåts-gatan/ Ås-
gränden/ Ladu-gatan/ S. Lars gata/ Holm-eller-Wa-
tu-gränden/ S. Olofs eller stora Fierdings-gatan/ S.
Kallat/ Dre. Tårget/ Sågen/ Systerkans-gatan/ S.
Johans-gata/ Hundels-gränden och Grop-gränden.

II.

Skall hwaradera Qvarteret hafwa två ordinarie
Hufvudmän eller Brandmästare / och två vice
Brandmästare / så at der någon woro sin / eller för
sina nödige befällningar bortrest (som dock måste we-
derbörande aff *Academiske* eller *Stads Magistraten* i tiid
ansågas) den andra då tilstådes är / och hans ställe
sålunda wårkeligen förträder.

III.

Stulle och hända / at både den ordinarie Brand-
mästaren / och den hans ställe i sådana måhl hafwer/
antingen af Sjukdom / eller annat nödige Förhinder
ey woro tilstådes : i den händelsen åligger wederbö-
rande *Magistrat* en annor der til så länge förordna / på
det talet af desse Beställ- och Uppsyningsmän alltid må
wara fullt / och icke något hinder så medelst i så nö-
dig saak förorsakas. Och måste så den beskaffenhet
i tiid / som sagt är / af wederbörande förkunnas.

IV.

Der til med fördelas hwar Qvarter i sina rät-
ta och fullkomeliga Rotar / och der öfwer wissa Rot-
mästare sättas / af hvilka en eller någon sig fördrif-
fa skal något Årende at resa ifrån Staden / förr än
han sin Brandmästare der wederböriligen tillkänna gif-
wer / och des utan en annan i sit ställe af samma Ro-
ta i medler tiid förordnar / som hans befällning / der
någon Sobra påkommer / med besked weest at förwarta.

V.

Desse Brand- och Kotmästares Embete skal der-
utinnan bestå / at de skola noga upseende hafwa / at
Folket uti deras Kotar och Qvarter wahrsamligen
med Eld n omgå / så at denne Brand Ordning efter-
sewes / Taak och Murar wäl förwaras / Skorstee-
nar sotas och ränsas / Elden gifwes noga och gram-
acht på / och at intet låtes af det som Låg och denne
Brand Ordning hwar och en förplichtar til: serdeles
när starkt Blåsträder är / at af wangdmo och wård-
lösa icke någon Skada må hända / gifwandes utan
försummelse tillåtna / när de förnimma något emot
denne Ordning ssee / och serdeles någon Skorsteen
brinna.

VI.

Men i synnerhet skal Brandmästare Plicht och
Skyldighet wara / 1.mo med sine Kotmästare och an-
dre der til af wederbörande Magistrat förordnade / minst
två gånger om Åhret / uti April och Septembris Må-
nader / besee alla Huus och Byggningar / serdeles
Brygghuus / Kölnor / Badstugor / Smedior / Ködf-
Dakare- och Krukmalare Bgnar / och allestädes der
som starkt eldas / samt huru hoos Entickare / Swar-
ware / Wagn- och Huulmalare och flere tilfår / som
med sådane saker omgå / hwar af Brand kan lätteli-
gen uppsiga; Der til med och ränsala i Stallgårdar-
ne / om Söderhusen äro när Skorstenaar / eller så-
dane

thwes en kant af på ballstolpen / så faller det andra
af sig selft. 4.º Måste de på alla Bygningar som näst
kring Elden äre / låta afhugga alla Takfötterna / så
at när de stå på den sidan af Taket som är undan
Elden / och kasta watnet på den sidan af Taket som
är emot / at watnet må då rinna af Taket uppå wåge-
gen / och således göra dubbelt gagn: eliest tänder el-
den lika fullt hela Wäggen an / ty Watnet faller af
Taket fruchtlöst på Marken. Ther Windar äro / künna
de hugga neder Takfoten en twerr hand snett utöfwer
af öfwersta stocken / och man före släppa Watnet ne-
der. Och bör ingen bygning som närmast är Elden
wara utan Folk / ofwan och under / som hålla med
Swabbarne Wäggarna och Fönstren wåta / ty med
dem förspilles intet Watnet så fruchtlöst som med Am-
bar. 5.º Och såsom fyra stora Wattu sprutor wara
måste / såsom en Slottek / andra Domkyrkans / tri-
die Academiens, och den fierde Stadens: ty äligger
wederbörande Brandmästare så laga / at Watuspru-
torna dirigeras och lämpas alle på ändan aff de Huus
som brinna / och synas wilis andra antända / och at
med Watskåster wåta hållas de Huus som närmast
Elden äre. Ty af de store Sprutorne när man sät-
ter Watssträngen mit på wäggen / studfar alt wat-
net mit på Gatun tillbaka / och ödes så gauska myc-
ket Wats utan nytto / men med Watskåsterna så strö-
lar och delar sig Watnet / så at man med 20. eller fle-
re kast

re kast kan göra en vägg af en stor byggning heelt
wäth/ och sedan upraga af Gatorne och Rännest-
narne alt midfallit och orent watin och träck af slöcka
eller hindra Elden med/ det man ey så lätteligen kan
göra med Watsprutor; förutan at de och snare
skämmas och blifwa onyttige. 6.º De böra och der
på achta/ at alle Huus och Bodar som hafwa Dö-
rar och Luckor/ de wäl der med hållas til och täppas;
ty sålunda och igenom deras/ så wäl som Wässhä-
lens med wäth Jord betäckande/ händer at Elden
snort kan förqwas. 7.º Kommer ey en Man aff
hwar Gård åth minstone til hielp med Redskap som
förbemäلت är/ och de Förordgnare med Hästar och fle-
re personer/ at föra watin och watsprutorna fram/
och Skändkaren för watskastorne effter som Brand-
mästaren biuder/ ey eller eliest förättas det af honö-
skäpligen befalles/ eller någon går bort/ eller tager
Hästar eller Tyg der ifrån/ sedan han hafwer der wa-
rit sin förordnade tid ut/ utan läff/ böte tollf Mark
S. mynt som Lag säger. 8.º Och på det deste bättre
wetenkap om dem hafwas mätte/ som sin skyldighet
aff Gårdarne försummat/ bör Rotemästaren hwar i
sin Rota upteknä alla dem som aff hwar Gård i sin
Rota icke tillsädes äro/ eller tillsagde wclat komma/
eller och gåde från Elden/ eller tagit der ifrån Hästar
eller amor Redskap/ utan läff/ öfwergiftwandes se-
dan samma Lista til wederbörande Brandmästare/ at
sådane

sådane för sin Olydno och Trecko med äfwanbemäلت
Straff ihogkommas mätte. 9.º Emedan och offra
händer/ at arga Nemiskior bruka detta ymkeliga til-
fället til sin nytta/ och i sjället för det de borde i så-
dan nöd hielpa sin Zennchristen med des goda undan
Elden/ så bringa de det heller uhr wägen/ och bore-
stälta: Hwarföre skal en Brandmästare med sine
Rotmästare och andre underhafwande med största tro
och flit hielpa de Nödstälte med sit gods undan för-
nemde Eld/ och den först som närmast är Elden. Skal
och Wacht sättias dijt Godset bäres och söres/ på
det alt sålunda må wara i full säkerhet. 10.º Skola
de andre Brandmästare med sine quarters Rotmästa-
re och andre tilhörige gå Gård ifrån Gård/ och til-
see at de hafwa Watin och Folk på Taten med sina
Embar och Swabbar/ jembwäl at ingen stark Eld då
på Spisarna hålles. De måste och igenom wachten
tilsee låta/ at Gaturne hållas öpne/ och icke någon
trängsel aff andre orkelöse och tomhändte/ och serde-
les af löst Partij förorsakas/ utan at sådane drivas
heem tillbaka; Men ther som the sig äntå framträn-
gia/ hindrandes de andra som wilia och kunna hielpa/
skola de sedan för Rätten anlagade warda och plich-
ta/ ther the öfwerlygas/ 20. Mark S. mynt/ hwaraff
tridiedalen skal höra Anzifwaren til/ och de andre
två delar til *public Magazins* wid macht hållande an-
wändas. 11.º Sedan Elden dämpat är/ at alla
icke

icke behöfwas at wara tillsammans / då skola af
Brand och Notmästare wissa Eldwachtare förord-
nas, som granneligen på Elden akta / icke gåendes der
ifrån för än de effier den anordning som af Brand
och Notmästare giord är / af andre aflöfte blifwa /
wid 12. Mart S. mynt böter / hwilka så wäl den er-
lägga skal / som en i tid dijkommer / såsom den som
i otijd utan löff der ifrån går. Men blifwer han al-
deles der ifrån / så böte 20. Mart S. mynt. 12.te
Elieft utom Eldswädan äga Brand och Notmästare
hwar i sit qwarter granneligen upwakta / at ingen
må starka Eldar i otijd och seent om Nätterne hafwa /
mycket mindre om Nätterne baka / utan göra Degen
om Afftonen / at de bakningen sedan / och andre be-
ställningar / som starke ellande fördrå / i god tid om
Morgonen sedan det har ringt ur wärd fördratta wid
3. Mart Silwermynh böter til Konungen och Sta-
den eller des Räte hafwande: Doch må Qwin-
nor wahrsamligen Eld hafwa som waka öfwer sin
Bryggning / eller Malt torka. Och at ingen i sitt
Huus meer Liära liggandes hafwer än en Tunna i
sänder / eller Krut öfwer 10. skålpund. Ingen Ham-
pa eller Lijn uppå Bgnar eller annor rum löst liggan-
des / hwaras skada lätteligen ske kan / utan i Tun-
nor / Ristor och elieft wäl förwarat wid 3. mart Sil-
wermynh böter / som för är förmått. I sonnerhet at
ingen sätter Lius å wägg drucken eller odrucken / for

dane huus / hwar af Eldswäda kan befahras / sampt
förmana / at icke Zoder / Hög eller Halm i stoor myc-
kenhet dijt införes: Zämbwål tilsee / at inga Lador i
Stallgårdarne brukas : uthwärkta huru med Edes-
tompterne tilfär / och sedan wederbörande Magistra
wid handen gifwa hwad der utinnan kan fehla / på det
sådane androm til skada och emot Kongl. May: s Re-
solutioner en må lidas : Opteckna alla som en kunn-
wisa sig myligen lättit sora sina Skorstenar / för den
Zahra skull som der af kan förorsakas: såsom och
der annat Fehl med Skorstenarna eller Taket sänes /
så at iher lätteligen kan Eld serdeles om Währ och
Sommar fastna. Wid hwilken Syyn hwar och en
skal wisa en gill och beqwämlig Stega til sin Gård /
och effier som Huusen äro til / flere / nambl. en til
hwar hög Byggning / så frampt man icke kan elieft
lätteligen komma utaf det ena Taket uppå det andra /
en Watsfå / ett Watskar / två Andar / eller och
mera / effier som Husets förmögenhet kan wara / en
Påshake / en Nea / tre Watskaster / två Swabbar /
eller och mera iher Husets tilstånd så befinnes. Om
Währ / Sommar och Hög / då Wänet icke frys /
skal och i hwar Gård på Taket wara såendes Bäk-
jer och Tunnor med Wats / såsom och i Windarna.
2.de Böra Brandmästare hwar uti sit Qwarter iher
Eldswäda (den Gud nådeligen afwände) å färde är /
straxt när med Klokan Teckn givres / eller och före /
tj

der han antingen sielf / eller igenom Huiswården /
hoos hwilken Elden löds kommer (som straxt stort roop
och anskrij uphåfwa skal) eller genom Wachten som
då går / om Nattetid är / och bör hafwa sambwähl
wacht på Elden / eller igenom någon annan om Elds
wådan förnimmes / infinna sig med Folket utur sitt
Qwarter / (som wid hans Huis sig försambla skal)
och med de Redskap som tages utur en wiss der til
förordnad Ort eller *Magazin*, och til det Qwarteret
hörer: skolandes sambwål de andra tre Qwarterens
Brandmästare sig på stora Torget utan något drögz
mål infälla / på det alt des rickizare måtte tillgå /
ther Brandensfwårare blifwer / och sammad Hand be-
höfwer. Hwilken af desse Brandmästare en gör det
honom tilbör / eller är en närwarande förfalletlös då
sådan Wåda timmar / böte syratijio Mark Silwer /
Mynt efter som Lag säger. 3.de Skola the i råd med
sig taga Murrmästare / Timbermän / och andre För-
ståndige / hwilkas hielp de wårteligen bruka kunna
uti ett Huis eller fleres nedkastande / och ther Byg-
ningarna hänga tillsammans / afhugga Taket / och
hafwa sit Folk ofwan och under / som med Swabbar
hålla den afhugne ändan af Taket wårth / så och sielf
wa Wåggarna / och utan på genom wissa Personer
det samna göra med Watnkäster / in til thes ther mö-
peligte är / the så afhugga sielfwa Bygningen i grund.
Pro några Balkar eller Ljeder med balkstolpar gjorde /
thwes

i Sång eller eliest går bort ifrån: eller tänder Eld i
Byn / eller gör Drasa / och går bort ifrån: Och at
ingen Eld bäres i Kollhus och andre / derest Spån /
Wed / Näwer och annat slukt i myckenhet ligger / och
Kohl wäl och aldeles slakte blifwa / förr än de i huus
utbåras / emedan Elden sig i dem linge dölla plågar:
at icke någon Eld eller Ljus bäres i Byhuus eller Stall-
gården / utan i Lychtor med Glaas: ey eller at någon
i Byhuus eller i sin Sång liggande dricker Tobak / ut-
tan allenast inne wid Spisarna: at hwarken i Huis
eller på Gator Blåff och Sacklor bäras / utan de som
til wissa *sheme* eller bestälte äro / hwilka wahrsamligen
brukas skola: at ingen ligger i Sängen at skrifuwa el-
ler lisa wid Ljus / utan at bruka serdeles der til Lych-
tor af Bläck med Glaas: at wid Ladurna ingen Wös-
sa bäres at skuta med: ey eller af dem som til eller
utur Staden fara / någon Eld wid Ladurne hafwes /
eller Tobak drickes wid 40. Mark Smynth straff i al-
la desse måhl / af hwilka böter answaren tager tri-
die delen / och de andra två delar lägges til *Cassan*,
at hålla ofwanberte *public Magazin* wid sit stånd. Es-
wertigas Huiswården eller Werdman / at de sina
Gåster och Huisfolk icke förmanat / så böte de sam-
ma Boot. Hafwer Legationets löhu icke utdräcker /
pliche i desse som andre måhl med Kroppen. Sker
och någon skada af sådan olyndo och wahngömo / då
wari

der han antingen sielf / eller igenom Huuswården /
hoos hwilken Elden löds kommer (som straxt stort roop
och anskrij uphåswa skal) eller genom Wachten som
då går / om Nattettid är / och bör hafwa jembwåhl
wacht på Elden / eller igenom någon annan om Elden
wådan förnimmes / infinna sig med Folket utur sitt
Qwarter / (som wid hans Huus sig försambla skal)
och med de Redskap som tages utur en wiss der til
förordnad Ort eller *Magazin*, och til det Qwarteret
hörer: skolandes jembwål de andra tre Qwarterens
Brandmästare sig på stora Torget utan nå got drögg
mål inställa / på det alt des richtigare måtte tilgå /
ther Branden swårare blifwer / och samnad Hand be-
höfwer. Hwilken af desse Brandmästare ey gör det
honom tilbör / eller är ey närwarande förfallets då
sådan Wåda timmar / böte fyratio Mark Silber
Nynt efter som Lag säger. ^{3^{te}} Ekola the i råd med
sig taga Murmästare / Zimbermän / och andre För-
ståndige / hwilkas hielp de wårkeligen bruka kunna
uti ett Huus eller fleres nedkastande / och ther Byg-
ningarna hänga tillsammans / afhugga Taket / och
hafwa sit Folk ofwan och under / som med Swabbar
hålla den afhugne ändan af Taket wäch / så och sielf
wa Wåggarna / och utan på genom wissa Personer
det samma göra med Wankaster / in til thes ther mö-
yeligt är / the så afhugga sielfwa Bygningen i grund.
Äro några Balkar eller Byder med balkstolpar gjorde /
flöwes

i Sång eller elick går bort ifrån: eller tänder Eld i
Byn / eller gör Drasa / och går bort ifrån: Och at
ingen Eld bäres i Kolhuus och andre / derest Spån /
Bed / Näwer och annat slukt i myckenhet ligger / och
Kohl wål och aldeles slakte blifwa / för än de i huus
utbåras / emedan Elden sig i dem länge dötia pågår:
at icke någon Eld eller Ljus bäres i Byhuus eller Stall-
gården / utan i Lyctor med Glaas ey eller at någon
i Byhuus eller i sin Sång liggande dricker Tobak / u-
tan allenast inne wid Episkarna: at hwarcken i Huus
eller på Gator Blåss och Jacklor bäras / utan de som
til wiss *Stemme* ader beståte äro / hwilka wahrsamligen
brukas skola: at ingen ligger i Sängen at strifwa el-
ter lisa wid Ljus / utan at bruka ferdeles der til Ly-
tor af Bläck med Glaas: at wid Ladurna ingen Bös-
sa bäres at stüta med: ey eller af dem som til eller
utur Staden fara / någon Eld wid Ladurne hafwes /
eller Tobak drickes wid 40. Mark Smynh straff i al-
la desse måhl / af hwilka böter angifwaren tager tri-
die delen / och de andra två delar lägges til *Cassan*,
at hålla ofwanbete *public Magazin* wid sit stånd. Es-
wertngas Huuswården eller Werdman / at de sina
Gäster och Huusfolk icke förmanat / så böte de sam-
ma Boot. Hafwer Legohionet eller någon annan in-
tet at böta med / eller Legohionets löhn icke tilräcker /
plichte i desse som andre måhl med Kroppen. Ecker
och någon skada af sådan olyhno och wahngöms / då
wari

wari Wåda som Lag säger i Willia wårkum och Bo-
tum. Framdeles märktande / at det så den *Academiske*
som *Stadsens Magistrat* åligger / minst en gång om
Åhret / hwar under sin *jurisdiction* serterande almenneligen
tillsåna / at the icke allenast sielfwe ingen Eld i
Ladurne hafwa / utan och sit *Legosfolk* / samt andre /
och Bønder / Ryttere eller Knechter / som de til sit
arbete wid Ladurne eller til *Sådens* uttröskande bruska
/ noga och alwarligen förmana / at de hwarfen
til Tobaks drickande eller annat någon Eld ther hafwa
/ wid det swåra straff / som der om serdeles stad-
gat är / hwar med och desse Brand- och Kotmåstare /
hwar i sin Rote och qwarter gramelig / som ssee kan
upseende hafwa skola.

VII.

Skulle nu Brand- och Kotmåstare / när de (som
man och dem tiltroor) bekedeligen med desse sine Bes-
skälningar omgå / af någon i ord eller gärningar för-
olämpas / då skal det som hwar och en af dem så-
lunda ssee wåra efter Lag i twe boocum.

VIII.

Drifrar sig och någon i sådan Eldsnöd som före
är omkalt / något nägrum at afhända / det wari sig
then thet brinner före / eller och en annan som sit so-
ker undan Faran at flyttja och til säkrare Orth försät-
ta / så plichte den som til en så grof gärning lagligen
öfwerlygare blifwer / dubbelt mehr än för annor Tuf-
nad.

IX.

Och emedan *Sweriges* Lag förmår / at den som
genom Wådelid sin Egendomb bortmisser / skal bekomma
Brandstud / efter som hans skada lagligen kan mäs-
tas / hwilket med myre Kongl. Förordningar / sielfwa
billigheten och ett Christeligit medlidande finnes ent-
git : hwarföre der någon / helst utom sit förwällande /
i sådan Nöd råkar / så skal hädan efter både den
Academiske och *Stadsens Magistrat* tråda på en Ort til-
sammans / och med sammad Råd / samt moget Bes-
tänktande alt noga öfwerläggga / och sedan hwar och
en af bägge *jurisdictionerne* efter des förmodgenhet / hans
del och Närings medel åläggga hwar wid sådane om-
ständigheters beskaffenhet råttwisaft och drageligast /
den som skadan lidit til hielp och uprättelse / pröfwas.

X.

Angående des Huus som kullkastas / at Elden icke
långre komma mätte / så bör honom sådan skada af
alla uti Staden boende wedergållas. Så at jemtwäl
i detta måhl både den *Academiske* och *Stadsens Magi-
strat* komma tilhopa / och efter bästa Förstånd och
Samwete / hwar och en under bägge *jurisdictionerne* i
så mätto *taxera* / at en rätt jemfning och proportion af-
tas / at then mera thet til gijwer som mera hafwer:
Doch så / at så gäller den af sit som nedkastades sö-
re / som den qwar stod före / som Lag säger.

och på thet Staden för Eldswåda måtte wara
des säkrare / skola effter denne Dag inga Pörten lijd-
as / utan the med duglige Skorskenar försedde blif-
wa : såsom jemwål Kölnorne så ställas och lagas /
at icke lätteligen Jähra aff dem får att beiruchta /
hwar til och en synnerlig upwaktning af Eganderne
hållas skal: Såsom och wederbörande här med för-
budie blifwer ifrån den 1. Junii til medium Augusti något
Malt på Kölnorne at torka / eller dyliska Huns så-
ledes / och med starkt ellande bruka / wäl wetandes /
at ther någon skada genom Eld antingen af desse Pör-
ten / Badstugor eller Kölnor dem sielstvom förorsakas /
de då ingen Brandsjud hafwa skola at förwänta / u-
tan heller / der igenom deras försummelse och tresko
deras Gramar något det skadeligit är händer / för-
bindas til det straff som Lag förmår i allo the Man-
ne warer budie bättra / och gör thet eigh / med ska-
dan åter.

Det är och ett skadeligit inriktat missbruk / at nå-
gra beghnt upsättia antingen imän uti Staden eller
wid Ladurne och deras Ladutompter / Halmstäckar ;
Th förbindes här med alwarligen sådane Halmstäckar
in uti Staden eller wid Ladurne här effter at upsättia /
wid 40. Mark Smynsz böter / och wara skydige at
uphylla skadan som der af tinnna kan.

Eidst uppå det de som brättslige i någon måtto
finnas / måtte effter Lag och denne Brandordning
rätteligen affstraffas ; så skal och när någon Elds-
wåda upkommit / dagen effter / då samma Eld släckt
eller stillad är / uti ett af bägge Societeterna bestående
Foro en noga och fulkommelig Ransafkning anställas /
huru eller af hwars förwällande en sådan Eldswåda
sig förorsakat. Til hwilken ända så Husbonden
siel / som Hustrun / Barnen och Legobioner / Gä-
sterna / och de som eliest i Gärd warit / då samma
Eld löds blifwit / med flete af Grafiar eller Nägran-
nar / samt andra som der om någon kunskap hafwa
och witna kunna / äthskilde förhöras skola / så att
Sanningen ousider igenom ett noga undersökande i
huset komma måtte / ställandes sig Rätten til effter-
fölgd / hwad Processen effter Lag och Kongl. För-
ordningar här utinnan widare kan
förmå och innehålla.

Laget felen.

Art. VI. §. 2. versf. pag. lin. 6. förnimmes / läs förnimmer /
 art. XII. lin. penult: och vara skyldige / läs och ware skyldige.
 *** Ejsd: artic. §. 12. pag: seq: lin. 13. esier brukas skola / ut-
 sättes att inom Staden inga ragweter eller Swärmare kastas.